

قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع + الحاقات و اصلاحات

فصل اول - تعاریف - اول

فصل اول - تعاریف

ماده 1

ماده 1 - تعریف اصطلاحاتی که در قوانین جنگل و مرتع بکار رفته بشرح زیر است:

1 - جنگل یا مرتع یا بیشه طبیعی عبارت از جنگل یا مرتع یا بیشه‌ای است که بوسیله اشخاص ایجاد نشده باشد.

2 - بوته جنگلی - رستنی‌های خودروی خشبی است که ساقه آن‌ها بطور طبیعی کمی بالاتر از سطح خاک منشعب شده باشد و نوعاً در جنگل‌ها یا اراضی جنگلی یا بیشه‌ها می‌روید.

3 - بوته کویری - کلیه نباتات خودروی چند ساله بجز درخت که در کویر و بیابان می‌روید بوته کویری نامیده می‌شود.

4 - کنده - آن قسمت از تنه درخت که پس از قطع یا شکسته شدن یا سوختن در زمین باقی بماند کنده نامیده می‌شود.

5 - نهال - درخت جوانی است که دارای ساقه مشخصی بوده و قطر بن آن کمتر از پنج سانتی متر و در مورد شمشاد قطر بن کمتر از سه سانتیمتر باشد.

6 - اراضی جنگلی:

الف - زمین هائی که در آن‌ها آثار و شواهد وجود جنگل از قبیل نهال یا پاجوش یا بوته یا کنده درختان جنگلی وجود داشته باشد مشروط بر آنکه در تاریخ ملی شدن جنگل‌ها 1341/ 10/ 27 تحت کشت یا آیش نبوده و تعداد کنده در هکتار از بیست و یا تعداد نهال یا بوته جنگلی در هر هکتار جداگانه یا مجموعاً از

یکصد عدد و یا مجموع تعداد نهال و بوته و کنده در هر هکتار از یکصد عدد متجاوز باشد.

ب - زمین هائی که در آنها درختان خودروی جنگلی بطور پراکنده وجود داشته باشد و حجم درختان موجود در شمال از حوزه آستارا تا حوزه گلیداغی در هر هکتار کمتر از پنجاه متر مکعب و در سایر مناطق ایران کمتر از بیست متر مکعب باشد مشروط بر آنکه در تاریخ ملی شدن جنگلها تحت کشت یا آیش نبوده باشد.

تبصره

تبصره - اگر در اراضی بند ب درختان شمشاد وجود داشته باشد و حجم آنها بیش از سی مترمکعب در هکتار باشد این قبیل اراضی مشمول اراضی جنگل نبوده و جنگل شمشاد محسوب میگردد.

7 - مراتع اعم است از مشجر و غیر مشجر.

8 - مرتع مشجر - اگر مرتع دارای درختان جنگلی خودرو باشد مرتع مشجر نامیده می شود مشروط بر آنکه حجم درختان موجود در هکتار در شمال از حوزه آستارا تا حوزه گلیداغی بیش از پنجاه متر مکعب و در سایر مناطق ایران بیش از بیست متر مکعب باشد.

9 - مرتع غیر مشجر - زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا دارای پوششی از نباتات علوفه ای خودرو بوده و با توجه به سابقه چرا عرفاً مرتع شناخته شود.

اراضی که آیش زراعتند ولو آنکه دارای پوشش نباتات علوفه ای خودرو باشند مشمول تعریف مرتع نیستند.

تبصره

تبصره - آن قسمت از اراضی ماسه ای ساحلی دریا تا حدود سیصد متر از حریم دریا مشروط بر آنکه از جاده ساحلی تجاوز نکند ولو آنکه واجد شرایط فوق باشد مشمول تعریف اراضی جنگلی و مرتع (مشجر و غیر مشجر) نخواهد بود.

10 - توده جنگلی - قطعات مجزائی از جنگل یا مرتع مشجری است که وسعت سطح آن کمتر از ده هکتار و حجم درختان جنگلی موجود بیش از سیصد مترمکعب در هکتار باشد.

11 - باغ - در مناطق جنگلی باغ محلی اطلاق می شود که دارای شرایط زیر باشد:

الف - حدود آن به نحوی از انحاء مشخص و معین شده باشد.

ب - حجم درختان جنگلی خودروی آن از پنجاه مترمکعب در هکتار تجاوز نکند.

پ - حداقل در هر هکتار آن یکصد عدد درخت با رده یا مجموعاً دویست عدد درخت بارده و جوان دست کاشت میوه‌ای و یا یکهزار بوته چای وجود داشته باشد.

ت - حداقل نه دهم سطح آن از کنده و ریشه درختان جنگلی پاک شده باشد.

12 - طرح جنگلداری - طرح جنگلداری طرحی است که در آن مقدار و محل و موقع برداشت و مدت اجراء و نحوه بهره برداری و عملیات احیائی و عمرانی که در داخل جنگل یا جنگل‌های مربوط باید بعمل آید درج شده و به تصویب سازمان جنگلبانی ایران رسیده باشد.

13 - مصارف روستائی - مصارف روستائی عبارت از مصارف چوبی و سوختنی است که مورد نیاز فردی یا دسته جمعی ساکنین دهکده‌های مجاور جنگل و جنگل نشینان باشد از قبیل مصارف ساختمان‌های مسکونی - مساجد - درمانگاه‌ها - مدارس - انبار - اصطبل - سدهای چوبی - پل - آبدنگ - پادنگ - تلمبار - پایه برای محصور کردن مزارع و باغات و محوطه‌ها و امثال آنها.

14 - دهکده مجاور جنگل دهکده‌ای است که اراضی آن حداقل از یک طرف بجنگل متصل باشد.

15 - گرده بینه یا گردبینه - قسمتی از تنه درخت است که تقریباً استوانه‌ای شکل بوده و از آن انواع چوب یا روکش تهیه می‌شود.

16 - استر (Stere) مقدار هیزمی است که یک متر مکعب فضا را اشغال نماید و هر استر معادل شش دهم متر مکعب چوب محسوب می‌شود.

17 - درختان جنگلی ایران از نظر اجرای این قانون بشرح زیر دسته بندی می‌شود:

دسته اول - زربین - ارس - شمشاد - سرخدار - گردو - آزاد.

دسته دوم - راش - بلوط - زبان گنجشک - ملج - افرا - شیردار - الوکک - توسکا - نمدار.

دسته سوم - اوجا - سفید پلت - کلهو - ممرز و سایر گونه‌ها.

18 - مناطق جنگلی - مناطقی است که در آنها جنگل یا بیشه یا اراضی جنگلی یا بوته زارهای جنگلی طبیعی بطور انبوه یا پراکنده وجود داشته باشد.

19 - شاخه قطور - شاخه ایست که قطر آن در محل انشعاب بیش از پنج سانتیمتر باشد.

20 - ضریب - بهره مالکانه - میزان درصدی از بهای متوسط عمده فروشی سالیانه یک متر مکعب چوب الواری به ابعاد مختلف در بازار تهران ضریب بهره مالکانه یک مترمکعب درخت از همان جنس است.

21 (الحاقی 1348/01/20) - طرح مرتعداری - عبارت از طرحی است که به منظور بهره برداری از مرتع مورد تصویب وزارت منابع طبیعی واقع شود.

22 (الحاقی 1348/01/20) - واحد دامی - عبارت از یک راس گوسفند است - بز و سایر دامها هر کدام معادل چهار واحد دامی محسوب میشود.

23 (الحاقی 1348/01/20) - ظرفیت چرا عبارت از تعداد واحد دامی است که طبق برآورد وزارت منابع طبیعی در یک فصل چرا در یک هکتار مرتع موضوع پروانه چرا یا طرح مرتع داری میتواند چرا نماید.